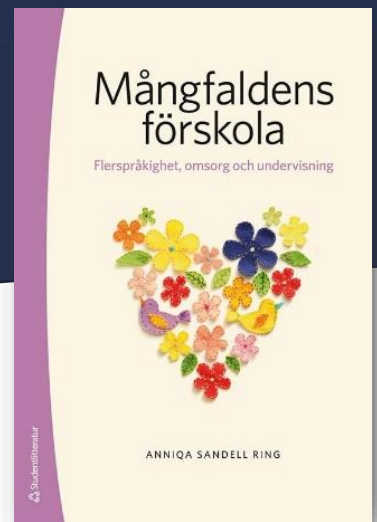

Förskolan i fokus

BOKCIRKEL

Mångfaldens förskola 4

Andraspråksutveckling

inkl språklig bas och utbyggnad samt TAKK

Litteratur: *Mångfaldens förskola* av Anniqa Sandell Ring, kap. 11

Omfattning: Vi rekommenderar att man planera in 3 bokcirkelstillfällen med för- och efterarbete.

Genomförande: Genomförs på den egna förskolan under ledning av en pedagogisk ledare.

Arbetsätt: Kollegialt lärande där ni reflekterar kring teorin utifrån avsnitt i boken och genomför "uppdrag" i er egen praktik.

Bokcirkeln utgår från boken *Mångfaldens förskola* av Anniqa Sandell Ring. Varje deltagare bör ha tillgång till en bok att kunna läsa i lugn och ro. Förskolan ansvarar själv för att tillhandahålla böcker. Ibland finns det också filmer från Förskolan i fokus som kan förtydliga innehållet.

Använd även Norrtälje kommuns stödmaterial [Flera språk i förskolan](#) som referensmaterial.

Inför varje tillfälle läser alla deltagare ett avsnitt av boken. Varje deltagare utför även ett uppdrag i sin barngrupp. Det kan handla om att observera, dokumentera eller förändra. Vi rekommenderar att man avsätter minst 2 timmar till varje bokcirkelträff. Deltagarna kommer även behöva lägga ca 30 min - 1 timmes förberedelser inför varje tillfälle. Lagom stora grupper är 4 – 6 deltagare.

OBS: Då vi inte vet vilka moduler ni väljer kan frågor och uppgifter ibland tangera varandra. Ofta kan det dock ge fördjupade insikter när man belyser liknade frågor ur olika perspektiv.

Förskolan i fokus

E-post: forskolanifokus@norrtalje.se

Hemsida: norrtalje.se/forskolanifokus

Tillfälle 1

Att göra innan

Läs första delen av kapitel 11

- Andraspråksutveckling, sid. 219 - 225

Under läsningen kan du fundera över reflektionsfrågorna nedan eller om det är något annat i texten som du vill samtala om och förstå tillsammans med dina kollegor.

Genomför uppgift: Den språkliga basen

Välj ut ett flerspråkigt barn (gärna ett lite äldre barn) och observera vad det säger på svenska under 1 - 2 korta tillfällen då hen pratar, t.ex. när barnet berättar kring en bild eller en upplevelse. Spela gärna in ljudet så att du kan lyssna på det efteråt. Lyssna noga efter vad barnet säger på svenska. Använd analyschemat för att anteckna vad du hört. Se bilaga längst ner i dokumentet. OBS: Syftet med uppdraget är att synliggöra vad som avses med bas när det gäller barnets språkutveckling.

Grundläggande Språkutveckling

Uppföljning av uppgift till denna gång:

De olika kategorierna i analyschemat omfattas alla av det som beskrivs som bas på sidan 221 i boken. Analysera och utbyt erfarenheter utifrån era analyscheman, jämför, tolka, förklara och problematisera:

- Vad fick ni syn på i analysen?
- Var det skillnader mellan de olika tillfällena / de olika barnen ni observerat?
- Hur tolkar ni det ni synliggjorde? Var det något som överraskade er?
- Vad finns det för bakomliggande förklaringar till det ni såg?
- Finns det faktorer som påverkar barnens språkutveckling, positivt resp. negativt?
- Vad upplever ni att barnet behöver för att gå vidare i sin språkutveckling?
- Hur kan ni öka barnets förutsättningar för språkutvecklingen?

Gör en plan för vilka förändringar ni ska göra.

- Vad ska ni göra?
- Varför ska ni göra det?
- Vad tror ni att det ska ge för effekt?
- Hur och när ska ni göra det?
- Vem ansvarar för vad?

Reflektionsfrågor kring texten ni läst:

- Hur ser barnens input av svenska ut på er förskola/avdelning?
- Hur ser barnens input av svenska ut i barnens miljö utanför förskolan?
- Hur stödjer ert arbete barnens bas i utvecklingen av svenskan?
- Hur följer ni barnens progression?
- Hur stödjer ert arbete barnen att komma vidare till utbyggnadsfasen?

Uppdrag till nästa gång:

Genomför den planering ni har gjort.

Tillfälle 2

Att göra innan

Läs andra delen av kapitel 11

- Andraspråksutveckling, sid. 226 – 234

Under läsningen kan du fundera över reflektionsfrågorna nedan eller om det är något annat i texten som du vill samtala om och förstå tillsammans med dina kollegor.

Genomför uppdraget från förra träffen:

- Verkställ den planering ni gjorde. Dokumentera dina observationer och reflektioner.

Språkbeteenden och språkutveckling

Uppföljning av uppgiften från förra gången:

Analysera vad ni sett att de genomförda förändringarna lett till, jämför, tolka, förklara och problematisera:

- Har ni genomfört era planerade förändringar? Om inte, varför inte?
- Vad ser ni för effekter? Positiva respektive negativa?
- Fick det de effekter ni trodde att det skulle få?
- Om ni inte sett några effekter alls vad beror det på?
- Vad kan ni lära er av det ni sett?
- Vad är nästa steg?
- Gör en plan för hur ni ska fortsätta förändringsarbetet, kanske ska ni bara fortsätta ytterligare en period, kanske ska ni justera lite i insatserna eller kanske behöver ni en helt ny plan. (se stödpunkterna under tillfälle 1)

Reflektionsfrågor kring texten ni läst:

- Vad innebär additiv- respektive subtraktiv språkighet? Vad har ni sett för exempel på detta?
- Vad innebär kodväxling? Vad har ni sett för exempel på detta?
- Hur gör ni för att stötta alla delar av barnens språkliga bas (uttal, grammatik, ordförråd, samtalsstruktur och textstruktur) i er utbildning?
- Hur hanterar vi att vissa barn har hundratals färre ord i sitt ordförråd än andra barn?
- Hur gör ni för att se om ett barn har ett "ytflyt" som ger en falsk bild av barnets bas?
- Hur gör ni för att stretcha (expandera) barnens språk?

Fortsatt arbete:

Genomför er nya plan och följ upp ert arbete vid en avdelningsreflektion

Uppdrag till nästa gång:

Visuellt stöd kan vara gester, bildstöd, tecken/TAKK, blickar, pekningar eller konkret material.

Filma er själv när ni har ett samtal med barnen. Utforska vilket visuellt stöd ni använder i kommunikationen med barnen och hur barnen använder visuella signaler i sin kommunikation.

Tillfälle 3

Att göra innan

Läs sista delen av kapitel 11

- TAKK – tecken som kommunikationsstöd, sid 235 - 236
- se den 13 minuter långa filmen [Tecken i förskolan \(norrtalje.se\)](http://Tecken%20i%20f%C3%B6rskolan%20(norrtalje.se))

Under läsningen och filmtittningen kan du fundera över reflektionsfrågorna nedan eller om är något annat i texten som du vill samtala om och förstå tillsammans med dina kollegor.

Genomför uppgift: Filma er själv när ni har ett samtal med barnen.

Utforska vilket visuellt stöd ni använder i kommunikationen med barnen och hur barnen använder visuella signaler i sin kommunikation. Visuellt stöd kan vara gester, bildstöd, tecken/TAKK, blick, pekningar eller konkret material.

Läsningen kan om man vill kompletteras med film från Förskolan i fokus:

- [Alternativ kompletterande kommunikation – AKK \(norrtalje.se\)](http://Alternativ%20kompletterande%20kommunikation%20-%20AKK%20(norrtalje.se))

TAKK – tecken som kommunikationsstöd

Uppgift från förra gången:

Analysera och utbyt erfarenheter utifrån era inspelningar, jämför, tolka, förklara och problematisera:

- Vilka visuella stöd använde ni i kommunikationen med barnen?
- Vilka visuella kommunikationsformer använde barnen?
- Finns det likheter och skillnader mellan hur olika pedagoger visualiserar sin kommunikation? Hur ni gör mot olika barn?
- Finns det likheter och skillnader mellan hur olika barn visualiserar sin kommunikation? Och till vem de använder vad?
- Varför gör ni som ni gör? Vad tror ni att det ger för effekt?
- Vad kan skillnaderna och likheterna bero på?
- Vad ser ni för möjligheter? Vad ser ni för risker?
- Hur skulle ni kunna göra på ett annat sätt?

Reflektionsfrågor att reflektera tillsammans kring:

- Hur använder ni tecken / TAKK i er förskola?
- Varför använder ni tecken? I vilket syfte?
- Har ni barn som är beroende av tecken för sin kommunikation? Av vilken orsak?
- Har ni barn som behöver svenskt teckenspråk? Hur får de tillgång till detta språk?
- I vilka situationer stödtecknar du?
- Hur väljer du ut vilka ord du visualiserar med tecken?
- När använder barnen tecken?

Fortsatt arbete:

Fortsätt utforska hur ni kan använda visuellt stöd på ett sätt som främjar barnens kommunikation och språkutveckling. Och var vaksam på att inte ert användande av tecken gör så att det talade språket flyter sämre eller att ordvalet begränsas.

Efter genomförd bokcirkel

För att vi som skapat detta upplägg för bokcirkel ska få feedback på hur det används samt vad som fungerar bra eller behöver utvecklas, ber vi dig som varit bokcirkelledare att svara på några frågor. Du hittar dem via länken eller QR-koden nedan.

Tack för ert deltagande!

<https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=HqKzMa0A8U2y7j7KfEmH7R0tCQ3LldFGpwGZIUxF8ZiURDU2TE85QjJaTUwxSEhNNik0TVExU0hJRC4u>

Analyschema för att synliggöra delar av barnets språkutveckling på svenska

Försök hitta ett eller ett par exempel inom varje kategori

<i>Skriv några exempel hämtade från vad barnet sagt:</i>	
BAS	
Uttal	<i>Ex. barnet uttalar felfritt orden _____. Barnet använder felfritt språkljuden ____</i>
Grammatik	<i>Ex. Barnet böjer ordet _____ korrekt. Barnet använder rätt ordföljd: _____ Barnet sätter ihop längre meningar i rätt ordföljd: _____</i>
Ordförråd	<i>Ex: Barnet använder vardagsord som t.ex: _____</i>
Samtalsstruktur	<i>Ex. Barnet för ett samtal, ex: _____ Barnet följer ett samtal genom att _____</i>
Textstruktur	<i>Ex. Barnet berättar _____ Barnet förklarar _____</i>

<i>Skriv några exempel hämtade från vad barnet sagt:</i>	
UTBYGGNAD	
Vad hör ni som visar exempel på utbyggnad?	